

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Τηλ. επικ.: 213 130 7633
213 130 7621
213 130 7628
Email koinovouleftikos@justice.gov.gr

Αθήνα, 02 - 01 - 2024
Αρ. Πρωτ.: 180/2023

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.: Ως Πίνακας Αποδεκτών

Ερώτηση: 2200/08-12-2023

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 2200/08-12-2023 Ερώτησης που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι βουλευτές του κόμματος ΝΕΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ, κ.κ. Θ. Φωτίου κλπ. (σύνολο 11) όπως αυτοί εμφανίζονται στον πίνακα αποδεκτών, με θέμα «Η βία κατά των γυναικών απαιτεί νέο, ολιστικό κοινωνικό μοντέλο αντιμετώπισης και πλήρη εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης», θέτουμε υπόψη σας, -κατά λόγο αρμοδιότητας- τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και η Κυβέρνηση αντιμετωπίζουν με την αρμόζουσα ευαισθησία τα φαινόμενα βίας που απασχολούν την ελληνική κοινωνία. Μεταξύ αυτών τα πολύ σημαντικά, από την άποψη του κοινωνικού αποτυπώματός τους, φαινόμενα βίας κατά των γυναικών που αποτελούν την κύρια έκφραση στην ελληνική πραγματικότητα της ενδοοικογενειακής βίας (όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης).

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο επιδιώκει με τις νομοθετικές πρωτοβουλίες του να διαμορφώνει τις δικονομικές προϋποθέσεις που θα συμβάλλουν στην αποτροπή και στην τιμωρία, χωρίς διαχωρισμούς, φαινομένων ενδοοικογενειακής βίας, όπως ενδεικτικά το άρθρο 299 παρ.1 του Ποινικού Κώδικα (ν.4855/2021 Α'215) και την πρόβλεψη για την ανελαστική επιβολή ποινής ισόβιας κάθειρξης σε περιπτώσεις ανθρωποκτονίας. Επίσης, με τον ίδιο νόμο άλλαξε ο χρόνος έναρξης της παραγραφής των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, όταν τελούνται σε βάρος ανηλίκων, ενώ τα αδικήματα της προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας στον εργασιακό χώρο και της προσβολής της γενετήσιας ευπρέπειας για τους ανήλικους διώκονται πλέον αυτεπάγγελα και όχι κατόπιν έγκλησης, όπως ίσχυε πριν την τροποποίηση του Π.Κ.

Παράλληλα, η νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την αναμόρφωση του Ποινικού Κώδικα και της Ποινικής Δικονομίας με το μέχρι πρόσφατα σε δημόσια διαβούλευση Σχέδιο Νόμου υπό τον τίτλο: «Παρεμβάσεις στον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για την επιτάχυνση και την ποιοτική αναβάθμιση της ποινικής δίκης – Εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας», στοχεύει στην ενίσχυση και στον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου που θα ισχυροποιήσει τα νομικά μέσα αποτροπής και καταπολέμησης του κοινωνικού αυτού φαινομένου. Πιο συγκεκριμένα, το σχέδιο νόμου αποσκοπεί στην αποτελεσματικότερη προστασία της οικογένειας, των ανηλίκων και των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων μέσα από: α) την αναδιαμόρφωση των

διατάξεων του ν. 3500/2006 (Α' 232) και την προσαρμογή τους στις παρούσες κοινωνικές συνθήκες και στη δικαιολογική ανάγκη της προστασίας του θεσμού της οικογένειας, της ανηλικότητας και των θυμάτων - κυρίως των γυναικών - που πλήττονται με αυξανόμενη ένταση από συμπεριφορές ενδοοικογενειακής βίας, β) την ενίσχυση της ψυχολογικής στήριξης και της υλικής συνδρομής, καθώς και την κοινωνική αποκατάσταση των θυμάτων με διεύρυνση των αρμόδιων φορέων, γ) την πρόβλεψη ειδικής υποχρέωσης των επαγγελματιών για την καταγγελία των περιστατικών που υποπίπτουν στην αντίληψη τους και την προστασία τους απέναντι σε ενδεχόμενα ποινικών ή πειθαρχικών διώξεων και αξίωσης αστικών αποζημιώσεων δ) τη διεύρυνση της διαδικασίας της ποινικής διαμεσολάβησης και ε) την ενίσχυση των δικονομικών και λοιπών μέσων που αποσκοπούν στην πρόληψη των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας και στην παρεμπόδιση υποτροπής του δράστη.

Μέσα, επιπλέον, από τη διαδικασία της δημόσιας ηλεκτρονικής διαβούλευσης, όσο και κατά τις εργασίες της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής και τη συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής, που θα ακολουθήσουν σε σύντομο χρονικό διάστημα, δίνεται θεσμικά η δυνατότητα στα κόμματα, στους εκπροσώπους θεσμοθετημένων φορέων και στους πολίτες να καταθέσουν απόψεις, επισημάνσεις και προτάσεις. Το Υπουργείο θα εξετάσει επισταμένως τα διαλαμβανόμενα στη διαβούλευση και θα τα αξιολογήσει αρμοδίως επιδιώκοντας τη διαρκή ενίσχυση του δικαίου μας συστήματος και την ποιοτικότερη, αποτελεσματικότερη και αμεσότερη απονομή του δικαίου προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Οι παρεμβάσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης που περιγράφηκαν ανωτέρω, αποτελούν τον οδοδείκτη της Κυβέρνησης και αποκαλύπτουν το έμπρακτο ενδιαφέρον της για την αντιμετώπιση φαινομένων ενδοοικογενειακής βίας και συνακόλουθα της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών. Επιπρόσθετα, σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες των συνερωτώμενων Υπουργείων και κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, διαμορφώνεται διαρκώς και εξελίσσεται το κανονιστικό πλέγμα που υπηρετεί τις αρχές και το πνεύμα της εν λόγω Σύμβασης.

Η Κυβέρνηση, ωστόσο, εκτός από το νομοθετικό πεδίο αναλαμβάνει οριζόντιες δράσεις που αφορούν στην ενίσχυση του δικτύου προστασίας των γυναικών θυμάτων και στη λειτουργία νέων, εξειδικευμένων υπηρεσιών για τη διαχείριση των καταγγελιών και την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας.

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η μετεκπαίδευση δικαστών και εισαγγελέων σε ζητήματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το κεφ. Ε' (Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση) αρ. 38-48 του ν.4871/2021(245Α') «Μεταρρυθμίσεις στο νομοθετικό πλαίσιο της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών» που εκδόθηκε με πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης αποσκοπώντας στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών με τον εμπλουτισμό των γνώσεών τους και τη συνεχή ενημέρωσή τους σε συναφή προς την άσκηση του δικαιοδοτικού έργου τους θέματα, προβλέπονται τακτικά, υποχρεωτικά και προαιρετικά, προγράμματα επιμόρφωσης με τη δημιουργία ομάδων εργασίας (workshops). Επιπλέον, προβλέπονται έκτακτα προγράμματα επιμόρφωσης για τους δικαστικούς λειτουργούς όλων των κλάδων και βαθμών, οι οποίοι καλούνται να εφαρμόσουν νέες ρυθμίσεις με επείγοντα χαρακτήρα σε διάφορους κλάδους δικαίου. Ειδικότερα και προς πληρέστερη ενημέρωσή σας επ' αυτού, σας αποστέλλουμε συνημμένα το υπ' αριθμ. 6334/19.12.2023 έγγραφο της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών.

Η Ελληνική Πολιτεία, αναφορικά με το 7^ο σημείο της ερώτησής σας, με τον ν.4800/21 (Α' 81) «Μεταρρυθμίσεις αναφορικά με τις σχέσεις γονέων και τέκνων, άλλα ζητήματα οικογενειακού δικαίου και λοιπές επείγουσες διατάξεις» επέδειξε το αυξημένο ενδιαφέρον της για την καλύτερη δυνατή διασφάλιση του συμφέροντος του τέκνου αλλά και την άσκηση των δικαιωμάτων επιμέλειας και επικοινωνίας των γονέων του με αυτό. Με τις διατάξεις του εισήχθησαν στην ελληνική έννομη τάξη ρυθμίσεις που αποσκοπούν στην ενεργή παρουσία και των δύο γονέων κατά την ανατροφή του τέκνου, παρά τη μεσολάβηση της διάστασης, του διαζυγίου ή της ακύρωσης του γάμου, και εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, όπως τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. Για τον σκοπό αυτό, οι ρυθμίσεις αφενός εκκινούν από την τήρηση της αρχής της ισότητας των γονέων στις ευθύνες και τα δικαιώματα έναντι του τέκνου, αφετέρου αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση του συμφέροντος του τέκνου. Σε κάθε περίπτωση, όπως παγίως γίνεται, τα αποτελέσματα της εφαρμογής των νόμων αξιολογούνται διαρκώς και επισταμένως προκειμένου η Πολιτεία να προβαίνει, όπου απαιτείται, στις απαραίτητες βελτιώσεις.

Τέλος, σας αναφέρουμε αφενός ότι αποκλειστικά αρμόδιες για την άσκηση οποιασδήποτε μορφής ποινικής δίωξης είναι οι Δικαστικές Αρχές της χώρας οι οποίες ανεξάρτητες και ανεπηρέαστες ασκούν τα καθήκοντά τους βάσει των στοιχείων και των πληροφοριών που περιέρχονται στη διάθεσή τους, όπως αποκλειστικά υπεύθυνες είναι και για την εξέλιξη κάθε ποινικής υπόθεσης. Αφετέρου ότι οι Ιατροδικαστικές Υπηρεσίες, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (ν. 3772/2009, Α'112) που διέπει την οργάνωση και λειτουργία τους, είναι αρμόδιες να διενεργούν ιατροδικαστικές πράξεις ύστερα από παραγγελία των Εισαγγελικών και Ανακριτικών αρχών καθώς και των ποινικών δικαστηρίων που λειτουργούν στην περιφέρεια του ομώνυμου ή των ομώνυμων προς αυτές Εφετείων. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται, εφόσον κρίνεται αναγκαίο ή συντρέχει αδυναμία της κατά τόπο αρμόδιας Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας, να δοθεί εντολή για διενέργεια ιατροδικαστικών πράξεων σε άλλη.

Το ωράριο δε λειτουργίας των υπηρετούντων στις Ιατροδικαστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης ακολουθεί καταρχήν το ωράριο λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών. Ωστόσο οι ιατροδικαστές και το προσωπικό του κλάδου ΥΕ Νεκροτόμων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν.3772/2009, υποχρεούνται, όποτε υφίσταται ανάγκη, να εκτελούν ιατροδικαστικές πράξεις και πέραν του ισχύοντος ωραρίου λειτουργίας των υπηρεσιών, καθώς και σε μη εργάσιμες ημέρες. Με αυτό το ευέλικτο σύστημα λειτουργίας, εξυπηρετούνται και τα επείγοντα περιστατικά που δύναται να προκύψουν οποτεδήποτε.

Κατά τα λοιπά αρμόδιοι να σας ενημερώσουν επί των λοιπών θεμάτων που τίθενται, είναι οι συνερωτώμενοι Υπουργοί.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ**

Με εντολή Υπουργού
Ακριβές αντίγραφο
Η Προϊσταμένη του Γραφείου

Γαβριέλα Σαρρή

Αριθμός σελίδων εγγράφου :2
Αριθμός σελίδων συνημμένων: 1
Σύνολο σελίδων :3

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

1. Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
2. Υπουργό Εσωτερικών
3. Υπουργό Προστασίας του Πολίτη
5. Βουλευτές:
 - Φωτίου Βασιλείου Θεανώ
 - Αναγνωστοπούλου Πέτρου Αθανασία (Σία)
 - Αχτσιόγλου Θεμιστοκλή Ευτυχία (Έφη)
 - Ζεϊμπέκ Χασάν Χουσεϊν
 - Ηλιόπουλος Κωνσταντίνου Αθανάσιος (Νάσος)
 - Πέρκα Χαράλαμπου Θεοπίστη (Πέτη)
 - Τζανακόπουλος Μόσχου Δημήτριος
 - Τζούφη Στεφάνου Μερόπη
 - Τσακαλώτος Στέφανου Ευκλείδης
 - Φερχάτ Ναζήφ Οζγκιούρ
 - Χαρίτσης Βύρωνα Αλέξανδρος (Αλέξης)
 - (δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)